

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző:

Cím: *Kemenes Illés*

Forrás:

Newslet Újság

Bp
(Hely)

1943 I. 5.

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Old.)

Osztályozás

Tárgy

92

Hely

Kemenes Illés

Idő

1943.

Személy

† KEMENES ILLÉS

1885—1943

Kemenes Illés O.S.B., a budapestvidéki tanke-
rület főigazgatója
január 3-án, vasár-
nap délelőtt Sopronban
meghalt.

Még most lett volna,
a jövő utáni év végén,
hatvaneves. S emel-
lett egészen fiatal volt,
azzal a belső lelki
fiatalsággal, amely át-
hatja és állandóan

frissen tartja a fizikumot is, — ez a fiatal-
ság azokból a pedagógusokból szokott
áradni, akik nagyon szeretik a gyermeke-
ket. Sokrétü egyéniségének ez volt a fő
átható elve, a gyermeki lelkek fölé hajló
pedagógus; emellett még kitünő és am-
biciózus szervező volt, a tanügyi közigaz-
gatás egyik magyar kiválósága, a görög
és latin klasszika-filológia tudósa, aki
elmélyülten és eredetien tudott foglal-
kozni a Homeros előtti görög költészet
nyomaival az Iliasban és az Odyssea-ban,
Szent Pál forradalmi görögségével, — s
emellett ő írta meg a modern középisko-
lai latin oktatásban leginkább használt,
legkitünőbb latin nyelvtanok egyikét.

1885 november 16-án született a so-
mogymegyei Babócsán, középiskolai tan-
ulmányait a soproni és a győri bencés-
gimnáziumban végezte, teológiát és ta-
nárképzőt a pannonhalmi bencés főisko-
lán; a bölcséleti doktorátust a budapesti
egyetemen szerezte. 1909-ben szentelték
pappá, utána hamarosan főiskolai tanár-
nak került Pannonhalmára. Itt jelentek
meg első feltűnést keltő tanulmányai s
itteni munkája nyomán terelődött rá a
figyelem, mint mély lelki stílusu pedagó-
gusra s nyugodt, fölényes eréjű szervezőre.
1924-ben az ujonnan felállított bencés
gimnázium élére került; itteni működésé-
nek hét éve alatt ő rakta le eme új fő-
városi intézménynek alapjait s öntötte
bele a bencés szellem másfélezer éves, ok-
tatásban pedig százados tradícióit. Két
évig az esztergomi bencés gimnázium
élén állt, majd 1933-ban az Országos
Közoktatásügyi Tanács alelnöke lett,
1934 óta pedig a budapest-vidéki tanke-
rület királyi főigazgatója. A magas tan-
ügyi-közigazgatási állásban egész csomó
fontos törvény előkészítésében vett részt
s szelleme maradó nyomokat hagyott
a magyar közoktatási törvényhozásban.
A reformnak, amelyben részt vett, első

célja az elavult intézkedések kiküszöbölése volt, hisz az utolsó középiskolai alapvető törvény 1883-ban jelent meg. A második cél volt: leszüdni a tanulságokat a Klebelsberg-féle középiskolai reformból. A harmadik cél: az iskolát közelebb vinni az élethez, s az iskolában általában a nevelői gondolatot jobban kihangsúlyozni az oktatási mellett. Ugyancsak az ő intenciói is jelentős mértékben szerepelnek a tanügyi közigazgatás átszervezéséről szóló törvényben, amely decentralizálja a közoktatásügyi minisztérium munkakörét.

Kemenes Illés volt egyébként az első, aki mint középiskolai igazgató, erősen képviselte az iskola és a szülő érintkezésének és együttműködésének gondolatát, ő építette ki erősen a szülőkkel való foglalkozást, az ő intézete rendezett először az országban a tanulókkal egyidőben a szülők számára is lelkigyakorlatokat. Látszólag apróság, de jelentős intézkedése volt, hogy ő tervezette meg először a magyaros diák-formaruhát, még pedig azzal a pedagógia célzattal, hogy eltüntesse a különbséget a finomabb és kevésbé finomabb otthoni ruhát viselő diákok között.

Mindenkit, aki vele érintkezett, azonnal megérintett az az erő, finomság és szeretet, amely a lényéből áradt. A legfinomabb szellemű keresztény humanisták egyike volt s a humanista képzésnek egyébként „Juventus” című latin nyelvű folyóiratával is egyik előmozdítója. Számos kitüntetésben részesült, így tulajdonosa volt a Magyar Érdemrend középke-

resztjének, a kormányzói Signum Laudisnak, Commendátora a Foederatio Americana-nak, tagja a Szent István Akadémiának, vezetőségi vagy választmányi tagja a legtöbb pedagógiai intézménynek és számos katolikus egyesületnek. Ezenkívül az elhunyt Kemenes Illés még jelentős működést fejtett ki a magyar cserkészterén is, és a Magyar Cserkészszövetség X. kerületének diszelnöke volt.

Temetése január 5-én, kedden délelőtt kilenc órakor a soproni bencés-templomban lesz. Az engesztelő szentmiseáldozatot és a temetési szertartást Kelemen Krizosztom pannonhalmi főapát végzi.

EMERIKANÁSOK!

Az Americana Nagyrendje Commendátorának halála alkalmából az alábbi gyászjelentést adta ki:

Az Americana Nagyrendje mélyeséges fájdalommal jelenti, hogy

Dr. KEMENES ILLÉS

felejtethetetlen commendátora

Sorporában 1943 január hó 3-án az Emeri-
canáért lángoló lelket visszaadta Teremtő-
jének. Nagy halottunkat Sopronban, január
hó 5-én délelőtt 8 órakor történő beszenté-
lés után az Americana részvételével a Szent
Benedek-rend ottani sirboltjában helyezik
örök nyugalomra. A megboldogult lelki-
üdvéért az engesztelő szentmise-áldozatot
csütörtökön, január hó 7-én délelőtt 10 óra-
kor mutatják be a Mária Terézia-téri józsef-
városi plebániatemplomban.

Hatalmas Commendátorunk!

Zászlónk igazat soha el nem hagyjuk!
Vivat, crescat, floreat Americana!

A soproni temetésen az Emericana Nagyrendje küldöttségileg vesz részt. Budapesten a fent jelzett időpontban ünnepélyes requiem keretében imádkozunk Commendátor Urunk lelkiüdvéért. A gyászistentiszteleten a korporációk gyászfátyolos zászlók alatt, a budapesti emerikánások a jelzett időpont előtt 10 perccel foglalják el a templomban számukra fenntartott helyeket.

A vidéki tagozatok külön tartják meg gyászmiséjüket.

A Preceptor az alábbi parancsokat adta még ki: az Emericana Nagyrendjének minden tagozata egy hónapig hivatalos gyászt tart. Ezen idő alatt a sapkán a színeken keresztül 2 cm. széles gyászszalagot hordunk. Február 1-ig minden vigasság tilos. A hivatalos gyűléseket megtartjuk. Minden korporáció első ülésén capitulum trist-et tart.

Budapest, 1943 január hó 4-én.

VEZÉRSÉG